

Harekillinger på vej

Af Lene Midtgaard, lmi@jaegerne.dk

Marts betyder, at foråret er på vej. Det kan man konstatere sort på hvidt i kalenderen, men det bliver også bekræftet af naturen rundt om os. Den første stær, den første lærke, gæslinger på piletræerne og harene som ramler (harens parringsritual) og derfor harekillinger!

En harehun, hvis korrekte benævnelse er "sætter", kan få helt op til 4 kuld killinger, som gennemsnitligt giver 2-3 killinger. Sætteren er reproduktionsdygtig mellem 8 og 9 måneder om året. I den resterende periode producerer harehannen også kendt som en "ramler" ikke sæd, og testiklerne størrelse mindskes markant og gemmer sig i bughulen i denne periode. Denne hvileperiode ligger i årets mørkeste måneder. Når dagene atter bliver længere, er det at man begynder at se harene karakteristiske boksekampe, og næste generation at harer er på vej.

Når sætteren skal føde sine killinger, har hun ikke lavet en egentlig rede til dem, men kullet bliver "sat"/født samlet på et tørt sted i god dækning. Killingerne som fødes med pels og åbne øjne, skal ikke forvente sig meget andet end den fornødne pleje fra deres mor. Hun forlader dem umiddelbart efter fødslen og opsøger dem kun ganske få minutter, en gang i døgnet, en time efter solnedgang, for at lade dem die. Killingerne har en stor mave og sætterens mælk er meget næringsrig så killingerne lider ingen nød, derudover er de godt camoufleret og afgiver næsten ingen fært, for at sikre dem mod eventuelle rovdyr.

Sætteren kommer hurtigt i brunst igen ganske kort efter fødslen og i nogle tilfælde op til 3 dage før fødslen finder sted. Da sætteren er drægtig i 41 dage og ramlerens sæd kan overleve i op til 60 dage i livmoderen, vil det ved en parring før fødslen finder sted, være sæd fra den forrige parring der befrugter æggene. Sætteren kan derfor bære på 2 graviditeter på en gang.

Ved 2 ugers alderen, begynder killinger i stigende grad selv at supplere deres kost med planteføde. De dier dog fortsat hos deres mor, til de er ca. 4 uger gamle. Killingerne skifter deres killingepels når de er 2 måneder gamle og når de er et halvt år, vil de ofte ligne de voksne harer. De bliver dog først kønsmodne i det følgende år. Selv om sætteren ikke er sammen med sine killinger, vil hun ofte være inden for et par hunderede meters afstand af dem. Efterhånden som killingerne bliver ældre vil de begynde at søge længere og længere væk fra hinanden.

Dødeligheden blandt killingerne er meget høj – helt op til 81% Blandt de væsentligste dødsårsager er sygdom, herunder coccidiose som har været beskrevet i et tidligere nyhedsbrev, prædation og mødet med landbrugets maskiner.

Naturprisen 2015

Af Sabina Rohde, sro@jaegerne.dk

Der er åbnet for indstillinger til Naturprisen 2015. I år er temaet den brede natur. Indstillingsskemaet finder du på Jægerforbundets hjemmeside, og det skal udfyldes elektronisk. I år er der krav om, at der medsendes minimum tre fotos til indstillingen. Landsvinderen belønnes med en pengepræmie på kr. 20.000.

Du kan læse mere om naturprisen, og finde bedømmelsesgrundlaget her:

<http://www.jaegerforbundet.dk/J%C3%A6gernes-naturpris.965.aspx>

Er der styr på forårets tællinger?

Af Sabina Rohde, sro@jaegerne.dk

Husk, at det er i denne tid markvildtlavene skal have planlagt forårets tællearbejde. Som vi skrev i sidste måneds nyhedsbrev, er tællearbejdet en grundsten i projektet og det frivillige arbejde, der udføres i den forbindelse er fantastisk. I kan altid finde vejledningerne til hare og agerhønetællingerne på www.markvildt.dk.

Stenbunker – hvorfor nu det?

Af Lene Midtgaard, lmi@jaegerne.dk

Når markvildtrådgiverne kommer på besøg for at lave terrængennemgang og registrere velfungerende terrænelementer, er det ikke kun harernes og agerhønsenes velbefindende, vi holder os for øje. Projekt økologiske rum som undersøger biodiversiteten i markvildtlavene, gør det nemlig interessant at have et bredere perspektiv i forhold til hvad et velfungerende terrænelement kan være. Hvor mange har tænkt over at en stenbunke kan gøre noget godt for biodiversiteten på deres ejendom?

Stenbunkerne er i de fleste tilfælde opstået ganske tilfældigt, når flere års indsamlede sten fra markerne er blevet akkumuleret i enten hjørner af marken eller i hegn og skel. De gamle stendiger er lige så værdifulde som en solbeskinnede stenbunke, selvom de ikke er havnet tilfældigt i landskabet.

Hvad er det så stenbunkerne og stendigerne kan? I kulturlandskabet som vi kender det, er åbne flader ofte en mangelvare både for vores markvildt, men også for flere varmeelskende smådyr som firben og snoge, som nyder godt af at de varme sten ikke overskygges af høj vegetation. Derudover vil stenbunken, når den med tiden er blevet bevokset med mos, fungere som et godt overvintring sted for insekter. Stenbunken har størst værdi hvis den ligger i læ, varmt og åbent, men kan miste det meste af sin værdi, hvis den gror til i græsser og høje urter. Derfor kan det være nødvendigt fra tid til anden at rydde vegetationen omkring sin stenbunke, hvis man vil udnytte dens fulde biodiversitetspotentiale. Derudover er den velfungerede stenbunke også pletvis blive bevokset med mos.

Hvis man står i den situation at man ikke har en stenbunke, er det heldigvis forholdsvis enkelt at etablere en. Det eneste det kræver er blot sten, og da de fleste landmænd i forvejen samler sten i markerne, kan man derfor anvende disse sten til

en stenbunke til gavn for dyrelivet. For at dyr som markfirben og salamandere finder bunken attraktiv, skal den helst være minimum en meter høj. En ny stenbunke vil dog ikke være ligeså værdi fuld som eksempelvis et fint gammelt stendige, eller en gammel stenbunke som har ligget i flere år eller årtier. Husk at stendiger er fredede og ikke må fjernes!

Praktikant

Af Thomas Iversen, tiv@jaegerne.dk

Den 16. februar 2015 startede Morten Thim Jensen i praktik ved Jægerforbundet. Morten læser til Jordbrugsteknolog med speciale i natur og miljø ved Erhvervsakademi Aarhus. Det er en otte ugers praktik, hvor Morten er tilknyttet markvildtsteamet.

Morten har deltaget i diverse møder og terrængennemgange i markvildtstavene og har fået stillet til opgave at belyse økonomien bag forskellige vildttiltag.

Morten er selv aktiv jæger og lystfisker, og han har en bred interesse inden for natur- og vildtpleje.

